

No res menys

En el seu cèlebre estudi *La coordinació i la subordinació en els documents de la Cancelleria catalana en el segle XIV*, Pompeu Fabra assenyala l'ús que es feia en la llengua medieval de la combinació *no res menys*, sempre amb la significació de *abí mateix* o *encara*, és a dir, com a conjunció continuativa. En molts dels exemples que en transcriu, *no res menys* precedeix la frase *vos pregam que*, sempre, però, amb aquesta frase expressant un segon prec, és a dir, significant, en conjunt, *abí mateix us preguem o us preguem encara*. per tant, deia Fabra, *no res menys* era aprofitable com a substitut de la conjunció moderna «además», jutjada inadmissible, però mai amb la significació de «no obstant» espanyol, que li solien donar erradament alguns autors. Més endavant, a les *Converses filològiques*, Fabra va insistir en el valor que calia atribuir a *no res menys*, i en l'ús erroni que en continuaven fent molts escriptors, no únicament amb el valor de «sin embargo» sinó també amb el de «nada menos». I no és pas improbable que fos a causa de la persistència d'aquest ús erroni que Fabra optés per prescindir d'aquesta locució en el Diccionari General. Qui sap si va considerar que essent *no res menys* una locució arcaica, i en realitat innecessària (podent recórrer a

encara, abí mateix, a més), al capdavall era més prudent i més beneficiós per a la llengua de no insistir sobre el seu ús, amb què així potser s'evitaria que li fos atribuït un valor erroni.

Però, sigui com sigui, l'ús erroni de *no res menys* (la Gran Enciclopèdia tampoc no recull aquesta combinació) es manté amb força en els temps actuals. L'afany de disposar d'una locució que pugui traduir el «nada menos» del castellà (que alguns no vacil·len a fer-ho per «nada menys!»), indueix molt sovint a atribuir aquest valor a *no res menys*, tal com mostren aquests exemples, trets de dos llibres recents d'un mateix escriptor: *...aquesta vegada perquè em convenia fer-ne* (de vacances) *no res menys que dues setmanes; ...va arribar no res menys que l'oncle Ricard*. Fabra proposava en aquests casos (a les *Converses filològiques*), en lloc de *no res menys que*, les combinacions *no altre que* o *no altre sinó*, que tenen, deia, la mateixa força que la combinació castellana «nada menos que». I no seria segurament desencertat d'afegir-hi *ni més ni menys*, que molts usen amb el mateix valor: *Va venir hi més ni menys que l'oncle*

Albert Jané